

УДК 330.322:336.22 (477)

МЕДВЕДКОВА Н.С.
кандидат економічних наук,
старший консультант відділу економічної стратегії
Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України

ЩОДО НАПРЯМІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КЛІМАТУ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ

***Анотація.** Обґрунтовано доцільність активізації державної політики щодо залучення інвестицій в економіку України. Розроблено практичні рекомендації щодо податкових заходів залучення інвестицій з метою забезпечення інноваційно-інвестиційної моделі розвитку країни.*

Ключові слова: інвестиції, інновації, податкова пільга, податкове навантаження, НДДКР.

Медведкова Н.С., к.э.н., старший консультант отдела экономической стратегии Национального института стратегических исследований при Президенте Украины

НАПРАВЛЕННЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ НАЛОГОВОГО КЛИМАТА ДЛЯ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В УКРАИНУ

***Аннотация.** Обоснована целесообразность активизации государственной политики по привлечению инвестиций в экономику Украины. Разработаны практические рекомендации по налоговым мерам привлечения инвестиций с целью обеспечения инновационно-инвестиционной модели развития страны.*

Ключевые слова: инвестиции, инновации, налоговая льгота, налоговая нагрузка, НИОКР.

Miedviedkova N.S., Ph.D. in Economics, Senior Consultant of Economic Strategy Department, National Institute for Strategic Studies

THE WAYS TO IMPROVE THE TAX CLIMATE TO ATTRACT INVESTMENT IN UKRAINE

***Abstract.** Expediency of activation of state policy of attracting investment in Ukrainian economy is substantiated. Practical recommendations of tax measures to attract investment to provide innovative investment model of development are made.*

Keywords: investment, innovation, tax incentive, tax burden, R&D

В умовах посилення конкурентної боротьби у світовій економіці виникає необхідність впровадження комплексу додаткових стимулів для залучення інвестицій з метою отримання додаткових фінансових ресурсів для модернізації економіки України. Ефективне залучення інвестицій повинно сприяти передаванню нових технологій та інновацій, досягненню високих стандартів якості бізнесу, оновленню та модернізації виробничої бази.

Проблеми податкового стимулювання залучення інвесторів до країни було досліджено такими вітчизняними вченими та фахівцями як З.Варналій, В. Грушко, О. Дацій, Л. Демиденко, Т. Єфименко, Т.Затоначька, Л.Кошембар, І. Луніна, І. Лютий, О. Механік, Ю.Пехтерева, І.Прокопенко, Д.Серебрянський, А. Соколовська, К.Швабій. Результати досліджень цих вчених дають змогу констатувати, що до теперішнього часу політика залучення інвестицій за допомогою податкових важелів в Україні виявилася далеко не такою ефективною, як передбачалося.

Метою даної статті є аналіз фіскального простору для активізації інвестиційної діяльності та розробка рекомендацій щодо удосконалення податкових заходів для залучення інвестицій в Україну.

Важливою складовою частиною світової фінансової системи є прямі іноземні інвестиції, що визначають характер та особливості міжнародного руху капіталів і відіграють роль однієї з рушійних сил розвитку глобалізації. Міжнародна практика залучення та використання прямих іноземних інвестицій свідчить, що вони сприяють зростанню соціально-економічного розвитку країни та підвищують конкурентоспроможність національної економіки.

У цілому станом на 31.12.2013 р. загальний обсяг надходження ПІІ в економіку України за даними Держстату склав 58,2 млрд дол. США. В абсолютному виразі це досить значна сума, проте з розрахунку на одну особу обсяг накопичених іноземних інвестицій в Україні складає лише 1,3 тис. дол. США. Цей показник в останні роки має стійку висхідну тенденцію, яка збереглася навіть в умовах кризи, проте він залишається все ще значно нижчим, ніж у сусідніх країнах, зокрема, в Польщі – 5,5 тис. дол. США / особу, Угорщині – 7,3 тис. дол. США / особу, Словаччині – 9,6 тис. дол. США / особу, Чехії – 12,7 тис. дол. США / особу [1]. Це свідчить, що Україна програє боротьбу в конкуренції за капітал в регіоні.

Окрім того, що Україна програє боротьбу за залучення ПІІ, проблемою залишається також галузева деформація структури інвестицій. Як свідчать дані Держстату України, пріоритетними для іноземних інвесторів залишаються посередницькі сектори економіки зі швидким обігом капіталу. Зокрема, за 2013 р. частка ПІІ у

фінансову та страхову діяльність залишилася значною (26,4%), у підприємствах з оптової та роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 13%.

Наслідком недостатньої уваги до завдання стимулювання залучення ПІІ є те, що в структурі капітальних інвестицій в Україні на іноземних інвесторів припадає лише 1,6 %, а частка коштів іноземних інвесторів в інноваційну діяльність становить 8,7% від загальної суми коштів в інноваційну діяльність та складає 994,8 млн грн. Локомотивом інвестиційної активності в Україні залишаються внутрішні вітчизняні інвестори, ресурси яких об'єктивно обмежені. Тому необхідно шукати заходи фіскального характеру, які покращать фіскальний простір країни, а також створять додаткові податкові важелі для «переманювання» іноземних інвесторів в Україну.

Серед головних чинників, які стримують прихід іноземних інвесторів в Україну, є несприятливий фіскальний простір. Згідно з результатами досліджень Європейської Бізнес Асоціації (ЕВА) податковий індекс в Україні, що побудований на оцінюванні перешкод, з якими зіштовхується бізнес, за сприятливістю системи оподаткування оцінено лише у 2,32 бали за п'ятибальною шкалою [2].

За даними ЕВА протягом 9 місяців 2013 року спостерігається позитивна динаміка індексу інвестиційної привабливості (рис. 1). Разом з тим, іноземні інвестори серед найбільш негативних виділяють фіскальний тиск на бізнес (24%), фінансову позицію уряду (рефінансування держборгу, валютне регулювання, бюджетний дефіцит), що становить 15%. Також вони відзначають проблеми ефективного законодавства та судової системи (8%) і корупцію (7%).

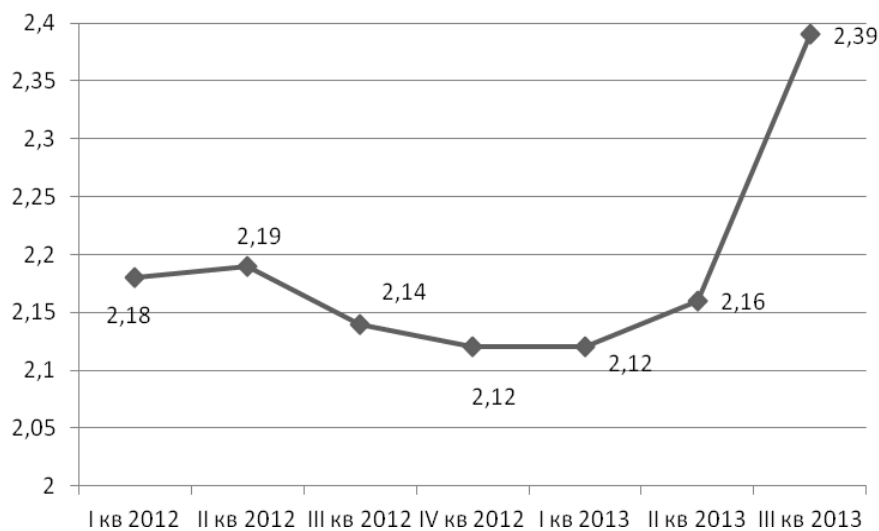

Рис. 1. Динаміка індексу інвестиційної привабливості протягом 2012-2013 рр.

Отже, податковий фактор займає вагоме місце у виборі об'єкта інвестування. Це підтверджують також міжнародні дослідження сприяєності податкової системи. Зокрема за даними Звіту про глобальну конкурентоспроможність Всесвітнього економічного форуму за 2013-2014 рр. за індексом глобальної конкурентоспроможності Україна посідає 84 місце зі 148 країн світу, знизившись на 11 позицій у порівнянні з 2012 р. [3]. За опитуванням респондентів найбільш проблематичними факторами для ведення бізнесу після доступу до фінансування та корупції є категорії «податкове адміністрування», що складає 11% (минулий рік - 13,6%) та «розмір податків» - 8,4% (10,5%).

Компанією Research & Branding Group за ініціативою Міністерства доходів і зборів України було проведено дослідження серед керівників американських, європейських та українських компаній-інвесторів для оцінки якості інвестиційного клімату та рівня інвестиційної активності в Україні [4]. Індекс інвестиційної привабливості склав 4,40 з 10 можливих балів, податкова система - 3,5 бали.

Звіт Світового банку та IFC «Ведення бізнесу 2014» (який аналізує регуляторні процедури для започаткування, розвитку та припинення підприємницької діяльності по всьому світі за 10 критеріями) ранжує Україну серед 183 країн, у яких були проведені дослідження. Перелік перешкод, пов'язаних з процедурами у веденні бізнесу, наведено в табл. 1[5].

Таблиця 1

Рейтинг за категоріями ведення бізнесу в Україні

	ДВ 2014 Рейтинг	ДВ 2013 Рейтинг	Зміна рейтингу
Загальний рейтинг	112	140	28
Реєстрація підприємств	47	50	3
Отримання дозволів на будівництво	41	186	145
Підключення до системи електропостачання	172	170	-2

Закінчення табл. 1

Реєстрація власності	97	158	61
Кредитування	13	24	11
Захист інвесторів	128	127	-1
Оподаткування	164	168	4
Міжнародна торгівля	148	148	Без змін
Забезпечення виконання контрактів	45	45	Без змін
Вирішення неплатоспроможності	162	157	-5

* Джерело: за даними Світового банку та IFC

У 2013 р. Україна підвищила свій рейтинг ведення бізнесу на 28 позицій і перемістилася зі 140-го на 112 місце. Більшою мірою це відбулося за рахунок збільшення рейтингу «отримання дозволів на будівництво» на 145 бали, «реєстрація власності» на 61 бал та «кредитування» на 11 балів. За рейтингом «оподаткування» відбулося зростання на 4 бали (зі 168 на 164 місце). Витрати часу зменшилися з 491 до 390 години на рік, а загальний показник податкового навантаження у 2013 р. знизився на 0,5% (з 55,4% до 54,9%), в тому числі навантаження на прибуток корпорації - на 0,4% (з 11,6% до 11,2%) (табл. 2).

Таблиця 2

Податкове навантаження за окремими податками, %

Рік	Навантаження на прибуток, %	Навантаження на прибуток корпорації, %	Навантаження на доходи фізичних осіб, %	Навантаження на інші доходи, %
2006	60,30%	13,50%	45,40%	1,40%
2007	57,30%	12,20%	43,40%	1,80%
2008	58,40%	11,50%	43,30%	3,70%
2009	57,20%	12,30%	43,10%	1,80%
2010	55,50%	10,40%	43,30%	1,80%
2011	57,10%	12,20%	43,30%	1,60%
2012	55,4%	11,6%	43,1%	0,7%
2013	54,9%	11,2%	43,1%	0,7%

* Джерело: за даними Світового банку та IFC

Незважаючи на значне підвищення України у рейтингу за категорією «оподаткування», порівняння з іншими країнами постсоціалістичного простору свідчить про необхідність підвищення рівня адміністрування податків та зниження податкового навантаження (табл. 3).

Таблиця 3

Сприятливість податкового простору України у порівнянні з іншими країнами постсоціалістичного простору [6]

Країна	Рейтинг	Виплати (кількість)	Час (години)	Податок на прибуток (% прибутку)	Податок та виплати на зарплату (% прибутку)	Інші податки (% прибутку)	Загальна податкова ставка (% прибутку)
Естонія	32	7	81	8,1	39,4	2	49,4
Хорватія	34	19	196	0	17,9	1,9	19,8
Латвія	49	7	264	4,9	27,3	3,7	35,9
Словенія	54	11	260	12,9	18,2	1,4	32,5
РФ	56	7	177	8	36,7	6,1	50,7
Болгарія	81	13	454	4,9	20,2	2,6	27,7
Словаччина	102	20	207	7	39,6	0,6	47,2
Польща	113	18	286	14,1	26	1,5	41,6
Чехія	122	8	413	7,7	38,4	2	48,1
Угорщина	124	12	277	11,6	34,6	3,5	49,7
Білорусь	133	10	319	13,4	39	1,5	54
Румунія	134	39	200	10,3	31,5	1,1	42,9
Сербія	161	66	279	11,6	23	2,2	36,8
Україна	164	28	390	11,2	43,1	0,7	54,9

Таким чином, зроблені в останні роки кроки у податковій реформі мали позитивну тенденцію у міжнародних рейтингах сприятливості системи оподаткування в Україні. Але порівняння з іншими країнами постсоціалістичного простору свідчить про необхідність покращення фіскального середовища та пошуку додаткових заходів фіскального характеру з метою залучення інвестицій в економіку, оскільки наразі іноземні

інвестори в процесі розширення своєї присутності роблять вибір на користь сусідніх країн – Словаччини, Польщі, Чехії, Румунії, Болгарії, оминаючи Україну.

Обмеженість внутрішніх джерел інвестицій, а також актуалізація завдання стимулювання економічної активності в умовах ризиків сповільнення глобальної економіки обумовили посилення уваги з боку України до питання формування сприятливого клімату. Відмітимо, що в даному напрямі в останні роки було зроблено значні позитивні кроки. Зокрема, Верховною Радою України прийнято наступні закони:

- Закон «Про внесення змін до розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів індустрії програмної продукції», згідно з яким, з 1 січня 2013 року звільняються від оподаткування ПДВ операції з постачання програмної продукції та введено 5%-вий податок на прибуток підприємств даної сфери;

- Закон «Про внесення змін до розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки» передбачає впровадження ставки податку на прибуток у перші 5 років (2013-2017 рр.) у розмірі 0%, а другі 5 років (2018-2022 рр.) - 8%; застосовувати прискорену амортизацію основних засобів можливо для 2 та 3 груп основних засобів; до 1 січня 2018 р. при ввезенні на митну територію України обладнання та комплектуючих суб'єкти інвестиційної діяльності можуть видавати митному органу податковий вексель на суму податкового зобов'язання з ПДВ з терміном його погашення на 60 календарний день з дати видачі;

- Закон «Про внесення змін в Митний кодекс України», що передбачає звільнення впродовж 5 років починаючи з 01.01.2013 р. від сплати ввізного мита на імпорту обладнання тим підприємцям, які реалізують схвалений Кабінетом Міністрів України інвестиційний проект у пріоритетних галузях (пункт 4 розділу XXI). Особливість цієї норми полягає в тому, що звільняти від сплати мита будуть у тому випадку, якщо імпортуне обладнання є новим та не має вітчизняних аналогів і не виробляється в Україні;

- Закон України «Про індустріальні парки», що сприятиме активізації інвестиційної діяльності, створенню нових робочих місць, розвитку сучасної виробничої та ринкової інфраструктури, гарантіям та захисту прав інвесторів, суттєвому спрощенню процедур доступу до земельних ділянок на території індустріальних парків;

- Закон України «Про зайнятість населення», що вступив в дію у 2013 р. та передбачає стимули для роботодавців, які створюють нові робочі місця. Уряд пропонує на рік звільнення від сплати єдиного соціального внеску за кожне нове створене робоче місце для молоді (перше робоче місце) і безробітних старше 50 років.

Окрім позитивних зрушень у формуванні законодавчої бази, були досягнуті певні успіхи в низці практичних питань. По-перше, важливим заходом стало створення сервісних центрів податкової служби.

По-друге, впроваджено сервіси для бізнесу, зокрема, сервіс електронного підпису, використання якого сприятиме скороченню обсягів бухгалтерської звітності на паперових носіях, підвищенню швидкості проходження документів, а також зекономить витрати і час на підготовку та надання звітності у контролюючі органи.

По-третє, Міністерством доходів і зборів України було запроваджено нову онлайн-послугу для підприємців під назвою «Податковий асистент», за допомогою якої через мережу Інтернет буде здійснюватися повідомлення платників податків про ризики, які працівники Міністерства доходів і зборів України виявили під час їх моніторингу [7].

По-четверте, почав функціонувати електронний податковий сервіс «Інформаційне повідомлення про заборгованість з податків, зборів (обов'язкових платежів)», за допомогою якого на електронну адресу платника податків надсилається повідомлення про існування у нього податкового боргу.

Також впроваджено сервіс «Пульс податкової» для пришвидшення прийняття скарг громадян та підприємців і оперативного здійснення заходів для їх вирішення. Протягом січня-жовтня 2013 р. на сервіс «Пульс податкової» звернулися майже 4,8 тис. заявників, та у порівнянні з 2012 роком їх кількість зросла в 1,7 разів.

Для підприємств з іноземними інвестиціями Міністерство доходів і зборів України впроваджує нову послугу - «Сервіс щодо аналізу моделей господарських операцій підприємств з іноземними інвестиціями» [8], що передбачає надання правової оцінки інвестиційних проектів на існування податкових ризиків. Впровадження цього сервісу обумовлено тим, що часто трапляються випадки, коли менеджери підприємств використовують незаконні схеми для оптимізації витраток без повідомлення інвесторів. Це забезпечить інформаційну підтримку іноземним інвесторам щодо відповідності інвестиційного проекту законодавству України та відповідного механізму оподаткування, перебування контрагента у банкрутстві та в схемах мінімізації податкових зобов'язань і т. ін. Таким чином, цей сервіс допоможе інвесторам запобігати ризикам, ефективно здійснювати свою діяльність та отримувати прибутки, що покращить інвестиційний клімат в країні.

Варто також зазначити, що з 01.10.2013 року Міністерство доходів і зборів України розпочало процедуру адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Було здійснено технічну та організаційну підготовку процесу зміни адміністратора, зокрема затверджено Порядок обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Положення про реєстр страхувальників. На поточний момент триває робота над вдосконаленням адміністрування єдиного внеску за рахунок створення умов для електронного звітування: електронних ключів, онлайн-інтерфейсів, консультацій

фахівців Міндоходів. Таким чином, після передачі функцій адміністрування ЄСВ до Міндоходів доля звітності, поданої в електронному вигляді, зросла з 38 до 77%.

Важливим заходом, що сприятиме запобіганню перешкод, які виникають при залученні іноземних інвестицій в Україну, є запровадження механізму трансфертного ціноутворення, що забезпечить протидію неконтрольованому виведенню капіталів до офшорних зон з використанням пільгових податкових юрисдикцій і дозволить здійснювати контроль за операціями з нерезидентами, та, своєю чергою, буде інструментом поповнення дохідної частини бюджету. На теперішній час продовжується робота над удосконаленням цього механізму: Кабінетом Міністрів України затверджено Порядок узгодження цін у контрольованих зовнішньоекономічних операціях і Порядок розрахунку та застосування ринкового діапазону цін і ринкового діапазону рентабельності для цілей трансфертного ціноутворення.

Висновки. Податкове регулювання інвестиційної діяльності повинно забезпечувати спрямування інвестицій у пріоритетні сфери економіки встановленням відповідних податкових ставок і податкових пільг, податкових кредитів, прискорення амортизації, безмитного імпорту обладнання та сировини, скасування податків на реінвестиції. Стратегічна мета держави полягає не лише у залученні в економіку інвестицій, а й у спрямуванні їх на забезпечення програм соціально-економічного характеру.

На наш погляд, для створення сприятливих умов з метою залучення інвестицій в національну економіку необхідно одночасно приділити увагу двом ключовим завданням. Перше стосується продовження процесу вдосконалення фіскального середовища загалом, що автоматично зробить Україну більш привабливою не лише для внутрішніх, але і для зарубіжних інвесторів. Друге завдання полягає у створенні спеціальних податкових важелів залучення іноземних інвестицій. В цьому контексті, необхідно реалізувати комплекс таких заходів:

1. Поліпшення інформативно-консультаційної роботи податкових органів. З метою запобігання допущенню помилок платниками податків, а також економії їх часу, можливим є застосування практики «копія платника», що застосована у Швеції. Місцеві податкові відділи за чітко визначений період до настання терміну подання декларації зобов'язані надіслати її підприємству, нагадуючи таким чином платнику про його обов'язки, а також інформуючи його про зміни у законодавстві для заповнення форм звітності.

2. Впровадження інструментів щодо боротьби зі зловживаннями контролюючих органів. Досвід інших країн свідчить, що для боротьби з випадками зловживання податковими службовцями своїми правами існує поширена практика стягнення судових витрат з податкового органу. Зокрема у США у випадку, якщо платником податків у судовому порядку буде доведено, що контролюючий орган порушив його права, то окрім компенсації завданих збитків, контролюючий орган зобов'язаний покрити всі витрати, пов'язані з проведенням судового процесу. В Росії статтею 35 ПК РФ встановлено відповідальність податкових органів за збитки, завдані платникам податків внаслідок своїх неправомірних дій (рішень) [9]. У Польщі існує дисциплінарна і фінансова відповідальність службових осіб: якщо в суді платник податків довів свою правоту, податковий орган повертає сплачену суму, при цьому сплачуючи платникові податків 13% річних [10]. У Грузії податкові інспектори не мають право виписувати підприємцям штрафи, а можуть лише допомагати та надавати їм консультації. У випадку, якщо було помічено порушення – спочатку податкові інспектори попереджують та вимагають подальшого виправлення помилки. Якщо помилку не виправлено – інформація про порушення передається далі до іншого департаменту Податкової служби Грузії [11]. Подібний досвід, на наш погляд, доцільно запровадити і в Україні, забезпечивши захист прав платників податків у вигляді отримання компенсаційних виплат платниками податків від податкових органів у разі їх неправомірних дій. Також важливо забезпечити пом'якшення відповідальності у випадку, якщо платник податків самостійно виявив і усунув помилку.

3. Застосування інвестиційного податкового кредиту та інвестиційної податкової знижки, що є одними із видів податкових пільг інноваційного-інвестиційного характеру та передбачають зменшення податкового зобов'язання з податку на прибуток чи податкової бази на певний відсоток суми коштів, інвестованих у придбання необоротних активів. Ці види податкової пільги впроваджено у більшості країн світу, що сприяло швидкому оновленню матеріально-технічної бази суб'єктів господарювання, переозброєнню виробництва, модернізації потужностей. Крім того, у розвинутих країнах світу для стимулювання підприємців до фінансування власних наукових програм використовується дослідницький податковий кредит, який дозволяє відрахувати від податку на прибуток певну частину суми приросту власних витрат на НДДКР порівняно з аналогічними витратами у попередньому періоді.

4. Диференціація оподаткування дивідендів. В даному випадку варто звернути увагу на досвід Республіки Білорусь, у Податковому кодексі якої передбачено, що для іноземних організацій, які не здійснюють діяльність у цій країні через постійне представництво, встановлюється ставка податку на доходи у вигляді дивідендів та прирівняних до них доходів у розмірі 12 %. Проте якщо джерелом виплати такого доходу є резидент Парку високих технологій (віртуальний Парк, який передбачає дію правового режиму на всій території Республіки Білорусь та наділений правом надання податкових пільг на систематичній основі), то ставка податку складе 5% [12]. Враховуючи ефективність даного механізму, доведеного на досвіді Республіки Білорусь, на нашу думку, доречно розглянути можливість надання пільг з оподаткування дивідендів для високих технологій та розглянути практику диференціації ставок з податків на дивіденди з метою підвищення інноваційно-інвестиційного рівня країни.

5. Зниження податкового тиску на фонд оплати праці для висококваліфікованих кадрів. Варто розглянути доцільність впровадження досвіду країн ОЕСР щодо надання пільг зі сплати соціальних внесків для

фінансування НДДКР [13]. За рахунок скорочення відрахувань на соціальне страхування підприємства можуть знизити свої щомісячні витрати і збільшити таким чином грошовий потік. Це особливо важливо, оскільки заробітна плата зазвичай складає велику частину загального обсягу витрат на НДДКР. Збільшення грошових потоків є доцільним для невеликих наукомістких фірм з незначним доходом, але з високим рівнем інвестицій в інтелектуальний та людський капітал.

6. Застосування механізмів прискореної та бонусної амортизації у галузях високих технологій. На сьогодні, коли більшість підприємств України потребують технічного переозброєння, а власних коштів недостатньо, актуальним є застосування методу прискореної амортизації, в першу чергу для високотехнологічного, екологічного та енергозберігаючого обладнання в пріоритетних галузях національної економіки, оскільки в Податковому кодексі України це не конкретизовано, а передбачено надання такої пільги всім основним засобам групи 4 (машини та обладнання) та 5 (транспортні засоби). Крім того, для стимулювання окремих секторів економіки доцільно розглянути можливість впровадження бонусної амортизації, наприклад, для обладнання для науково-дослідного та дослідно-конструкторського обладнання. Разом з тим, відмітимо, що надання права для застосування бонусної амортизації, як правило, виключає у подальшому використання прискореного методу амортизації.

7. Забезпечення підтримки інвестування з державного бюджету за допомогою бюджетних важелів. На теперішній час через недостачу бюджетних коштів для стимулювання залучення прямих іноземних інвестицій частіше використовуються податкові важелі. Але, враховуючи досвід інших країн, необхідно впровадити окрім податкових бюджетні стимули іноземного інвестування, тобто забезпечити підтримку інвестування з державного бюджету [14]. Зокрема, у країнах ЄС існує практика надання бюджетних субвенцій з державного бюджету, що включає інвестиційні гранти, гранти для створення нових робочих місць та навчання персоналу, а також гранти для розвитку інфраструктури, що забезпечує умови для надходження нових інвестицій.

8. Впровадження диференційованої ставки оподаткування прибутку у залежності від терміну інвестиційного проекту. Оскільки значна частка ПІП в Україну спрямовується у галузі зі швидким оборотом капіталу, то необхідне впровадження диференційованої ставки оподаткування прибутку у залежності від терміну інвестиційного проекту (для довготермінових проектів ставка повинна бути зменшеною, а для короткострокових – підвищеною).

Запропоновані заходи дозволять покращити фіскальний простір України, оскільки без створення умов для внутрішнього інвестування неможливо залучити до країни іноземних інвесторів. Заходи залучення інвестицій фіскальними важелями запропоновані з метою підвищення ефективності політики надання податкових пільг, що сприятиме стимулюванню реконструкції, модернізації основних фондів та їх оновлення, впровадження інноваційних енерго- та ресурсозберігаючих технологій, а це забезпечить виконання цілей програми соціально-економічного розвитку: підвищення активності підприємницької діяльності, підвищення рівня зайнятості, зростання заробітної плати, а це, в свою чергу, підвищить конкурентоспроможність економіки України.

Список використаних джерел

1. Inflow of Foreign Direct Investment [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.businessinfo.cz/app/content/files/archiv/dokumenty/FS_02_Inflow_of_FDI.pdf.
2. Про першу хвилю податкового індексу. – Режим доступу: <http://indices.eba.com.ua/ua/ii/wave16.html>
3. The Global Competitiveness Report 2013–2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf.
4. Пресс-релиз «Качество инвестиционного климата и уровень инвестиционной активности в Украине» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rb.com.ua/rus/marketing/research/8795/>.
5. Doing business 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine>.
6. Рейтинг экономик [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/data/exploretopics/paying-taxes>.
7. „Податковий асистент” допоможе платникам уникати перевірок та штрафів за ризикові звіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/media-tsentr/novini/74284.html>.
8. Податкова запроваджує новий сервіс для іноземних інвесторів: надання правової оцінки інвестпроектів на наявність податкових ризиків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://od.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81577.html>.
9. Налоговый кодекс РФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nalkodeks.ru/>
10. Взаємовідносини податкових органів з платником податків в Україні та за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://smi.liga.net/articles/2012-11-06/7097584-vza_mov_dnosini_podatkovikh_organ_v_z_platnikom_podatk_v_v_ukra_n_ta_za_kordonom.htm.
11. Менше пилу — більше пуху [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/11969-gruzini_y_rosiyani_podililisy_a_dosvidom_reformuvannya_podatk.html.
12. Налоговый кодекс Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.pravo.by/WEBNPA/text.asp?RN=hk0900071>.

13. R&D tax incentives: rationale, design, evaluation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/dataoecd/61/13/46352862.pdf>.

14. FDI to transition countries: the use of incentives and promotion agencies [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unctad.org/en/docs/iteiit20072a3_en.pdf.

Стаття надійшла до редакції 03.03.2014